

Навчальна дисципліна

**ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА РОБОТИ
З ОСОБОВИМ СКЛАДОМ**

**Тема 1. Виховна робота в Збройних
Силах України**

ЛЕКЦІЯ № 1

**Заняття № 1. Структура та зміст
виховної роботи в Збройних Силах
України**

Навчальні питання :

1. **Складові виховної роботи**
2. **Основні принципи та методи
військового виховання**

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

- 1. Методика виховної роботи в підрозділах Сухопутних військ ЗС України. Конспект лекцій. Болотніков В.Й., Омельчук С.С., Опанюк В.В. ЖВІ , 2013. Інв. 2301-т.**

ДОДАТКОВА

- 2. Психологічні аспекти виховної діяльності та спілкування офіцера. Староконь Є.Г. ЖВІРЕ, 1999.**
- 3. Військове навчання та виховання. Альбом схем. Житомир, ЖВІРЕ, 1999.**
- 4. Довідник молодого офіцера. Видання ЖВІНАУ. 2009.**

«Організація та методика роботи з особовим складом»

1. Складові виховної роботи
2. Основні принципи виховної роботи
3. Зміст основних заходів виховної роботи в підрозділі
4. Основні завдання, принципи та методи індивідуально - виховної роботи (ІВР)
5. Порядок створення в підрозділі системи ІВР
6. Особливості технології нерепресивного спілкування та бесіди командира з підлеглими
7. Особливості профілактичної бесіди з військовослужбовцями, схильними до порушення військової дисципліни

Реферат на тему : “ Особливості виховної роботи в збройних силах провідних держав світу (США, ФРН, Великобританія, Франція, Іспанія, Японія та інших держав)

1 . **Складові виховної роботи**

Виховна робота (ВР) в Збройних Силах України (ЗСУ) –

це система виховних заходів щодо формування і розвитку у військовослужбовців професійних, морально-психологічних якостей, що мають забезпечити високу бойову та мобілізаційну готовність, зміцнення військової дисципліни, згуртування військових колективів для виконання бойових завдань.

Основними складовими виховної роботи є:

- 1. Ідеологічна робота та воєнно-ідеологічна підготовка**
- 2. Морально-психологічне забезпечення (МПЗ) бойової та мобілізаційної готовності підрозділів, бойової підготовки та бойового застосування**
- 3. Виховання військової дисципліни та профілактика правопорушень**
- 4. Інформаційно-пропагандистське забезпечення**
- 5. Культурно-виховна, просвітницька робота та організація дозвілля**
- 6. Військово-соціальна робота**
- 7. Духовне виховання та задоволення релігійних потреб військовослужбовців**

Організація ідеологічної роботи

Ідеологічна робота в ЗСУ – є
цілеспрямована діяльність командирів,
штабів, органів по роботі з особовим
складом усіх рівнів щодо формування у
військовослужбовців системи
світоглядних ідеалів, цінностей та
орієнтирів в інтересах ефективного
вирішення завдань оборони України,
захисту її суверенітету, територіальної
цілісності і недоторканності

Воєнно- ідеологічна підготовка

Воєнно-ідеологічна підготовка є навчальним предметом індивідуальної підготовки військовослужбовців у системі бойової підготовки військ, однією із форм ідеологічної роботи та виховання особового складу у Збройних Силах України.

МПЗ бойової готовності військ, бойових дій, бойового чергування, бойової підготовки підрозділів -

це комплекс організаційних, виховних та соціально-психологічних заходів, спрямованих на підтримання постійної бойової готовності підрозділів, реалізацію духовного і професійного потенціалу військовослужбовців під час виконання бойових завдань

Задачі морально-психологічного забезпечення бойової готовності військ, бойового чергування, бойової служби, виконання бойових задач, завдань бойової підготовки військових формувань знайшли відображення у «Військовій Присяги»)

ВІЙСЬКОВА ПРИСЯГА

12

Я, (прізвище, ім'я, по батькові), вступаю на військову службу і урочисто присягаю Українському народові завжди бути йому вірним і відданим, обороняти Україну, захищати її суверенітет, територіальну цілісність і недоторканість, сумлінно і чесно виконувати військовий обов'язок, накази командирів, неухильно додержуватися Конституції України та законів України, зберігати державну таємницю. Присягаю виконувати свої обов'язки в інтересах співвітчизників. Присягаю ніколи не зрадити Українському народові!

Виховання військової дисципліни та профілактики правопорушень - це система організаційних, соціально-правових та виховних заходів щодо формування у військовослужбовців особистої відповідальності за виконання вимог законів України, військових статутів, Військової присяги, службових обов'язків, наказів командирів, досягнення високого рівня морально-психологічного стану (МПС) військ для забезпечення своєчасного, повного і якісного вирішення поставлених завдань

Інформаційно-пропагандистське забезпечення.

Його задачі:

- формування у військовослужбовців високих морально-психологічних якостей, готовності до свідомого виконання законів України, Військової присяги, вимог військових статутів та наказів командирів;**
- організація воєнно-ідеологічної підготовки з військовослужбовцями;**

- **систематичне суспільно-політичне, правове та військово-технічне інформування військовослужбовців;**
- **роз'яснення особовому складу вимог законів України, указів Президента України-Верховного Головнокомандувача ЗСУ, постанов Кабінету Міністрів України, наказів і директив Міністра оборони України, начальника Генерального штабу-Головнокомандувача ЗСУ, покладених на підрозділ завдань;**
- **формування світогляду, правової свідомості;**
- **поліпшення рівня обізнаності особового складу з питань внутрішньої та зовнішньої політики держави, проблем реформування ЗСУ;**

- формування почуття гордості за належність до ЗСУ;
- виховання у військовослужбовців поваги до армійських традицій, правил поведінки, форми одягу;
- перегляд та прослуховування особовим складом телерадіопередач, присвячених ЗСУ, читання періодичної преси;
- утвердження державної мови у бойовій та повсякденній діяльності .

**Культурно-виховна, просвітницька
робота та організація дозвілля
забезпечують формування у
військовослужбовців високої
духовної культури і моральних
якостей, почуття патріотизму,
вірності традиціям Українського
народу і задоволення їх естетичних
та релігійних потреб.**

Задачі культурно-виховної роботи :

- впровадження комплексу культурно-просвітницьких заходів щодо забезпечення дозвілля, організація культурного, правового, військового, патріотичного, морального, естетичного виховання військовослужбовців;
- ознайомлення з духовною, історичною та культурною спадщиною Українського народу та світовою культурою;
- створення умов для задоволення духовних потреб військовослужбовців, в тому числі релігійних, сприяння гуманізації процесу виховання, дозвілля та побуту;

Військово-соціальна робота (ВСР) -
здійснення соціально-правових,
інформаційних і організаційних
заходів щодо сприяння
військовослужбовцям у реалізації
встановленими законами України,
іншими законодавчими актами прав і
пільг, одержанні ними соціальної
допомоги та відповідних
компенсацій.

Задачі ВСР:

- **вивчення та аналіз соціальних, матеріальних та духовних проблем військовослужбовців;**
- **доведення до військовослужбовців визначених законами соціальних пільг, прав та допомоги;**
- **реалізація Концепції соціальної політики у Збройних Силах України;**
- **сприяння у вирішенні питань, порушених у заявах, скаргах та пропозиціях військовослужбовців підрозділу;**
- **соціальна адаптація воїнів до специфічних умов військової служби;**

- створення системи надання консультацій з питань професійної переорієнтації та працевлаштування військовослужбовцям, які звільняються в запас;
- створення у підрозділах умов для запровадження механізмів соціального захисту військовослужбовців;
- своєчасне розв'язання проблем соціально-побутового характеру;
- проведення роз'яснювально-профілактичної роботи щодо утвердження у ЗСУ здорового способу життя, попередження ВІЛ/СНІД та інших захворювань, що носять соціальний характер.

2. Основні принципи виховної роботи

Принципи виховної роботи – це положення, які відображають вимоги об’єктивних законів, закономірності організації та проведення виховного процесу і служать нормою діяльності офіцерів - командирів - вихователів

роботи є:

1. Державна та патріотична спрямованість виховання
2. Взаємозалежність змісту, форм і методів виховної роботи
3. Повага до особистості, конституційних прав і свобод військовослужбовця, орієнтація на ідеали демократії та гуманізму, загальнолюдські моральні цінності
4. Безперервність та спадкоємність у вихованні, додержання національних, історичних та культурних традицій з почуттям нових позитивних реалій сучасного життя
5. Конкретність та узгодженість змісту, форм і методів виховної роботи

Державна і патріотична спрямованість виховного процесу.

Цей принцип вимагає:

- **чіткого розуміння вихователями мети та завдань виховання;**
- **обумовленості виховання державницькою ідеологією формування у військовослужбовців комплексу морально-психологічних, фізичних та розумових якостей;**
- **глибокого розуміння воїнами належності до Українського народу, своїй Батьківщині – Україні;**
- **внутрішньої потреби та готовності відстоювати та захищати Батьківщину, реалізовувати свій особистий потенціал на благо зміцнення обороноздатності Української держави.**

Взаємозалежність змісту, форм і методів виховної роботи

Принцип забезпечує наукове обґрунтування, приведення в певну систему всіх наявних на сьогодні форм і методів виховної роботи відповідно до її змісту, індивідуальних особливостей військовослужбовців.

Він вимагає:

- **необхідності прослідкування змін у мотиваційній, емоційно-волевій та пізнавальній сферах особистості, її ставлення до виконання службових обов'язків;**
- **відповідного корегування змісту виховної роботи;**
- **вибору оптимальних, адекватних форм і методів виховного впливу;**
- **відповідності вибраної форми чи методу виховної роботи організаційним, морально-психологічним, інформаційним, педагогічним, культурно-просвітницьким заходам з урахуванням ланки її проведення.**

**Повага до особистості, конституційних прав і свобод,
орієнтація на ідеали демократії та гуманізму,
загальнолюдські моральні цінності**

Цей принцип підходу до військовослужбовців сприяє створенню турботливого ставлення до людини, вимогливості до себе і до інших, довіри.

Головне в принципі полягає в доведенні до свідомості військовослужбовців того, що людина – найвища цінність, яку необхідно захищати.

Виховна робота має відповідати основним вимогам, проголошеним у Декларації права людини, Конституції України, створювати всім умови для найповнішого розвитку особистості, яка поступово все більш здатна усвідомлювати суспільне призначення військової діяльності, її роль у збереженні миру на планеті

Безперервність та спадкоємність у виховній роботі, органічне поєднання у виховному процесі національних, історичних та культурних традицій з почуттям нового

Принцип вимагає оцінювати готовність військовослужбовців до виконання службових обов'язків та рівень розвитку його особистості: мотиваційної та емоційно-вольової сфер, пізнавальних процесів, знань, умінь та навичок. Він передбачає спадкоємність в роботі, що означає – йти вперед, спираючись на все досягнуте раніше, творчо збагачуючи його. Все, що досягнуто у виховній роботі, повинно братися на озброєння, розвиватися та примножуватися.

Конкретність та узгодженість змісту, форм і методів виховної роботи

Використання на практиці цього принципу означає:

- виходити із завдань, які стоять перед підрозділом на даному етапі;**
- враховувати воєнно-політичну обстановку в світі та навколо України і висновки з неї;**
- брати до уваги особливості сучасного етапу реформування та розвитку Збройних Сил України, зміни, що проходять в їх структурі, оснащенні військ сучасними зразками озброєння та військової техніки, зміни в особовому складі, системі навчання, виховання та психологічної підготовки;**
- добиватися відповідності змісту виховної роботи цілям і завданням бойової і мобілізаційної підготовки, підтримання високої бойової готовності підрозділу**

Об'єктивно-науковий підхід до планування, здійснення та оцінки результатів виховної роботи

Цей принцип вимагає:

- чіткого визначення напрямів, шляхів, змісту засобів, методів щодо реалізації цілей виховної роботи;**
- прийняття конкретних, адресних, обґрунтованих рішень, що стосуються реалізації заходів виховної роботи, їх термінів та виконавців;**
- опори на сучасні наукові теорії в організації управління соціально-психологічними процесами у військових колективах, новітніх знань в галузі військової соціології, педагогіки та психології;**
- об'єктивної оцінки і виміру результатів виховної роботи, її складових елементів, змін у суб'єктів виховної роботи внаслідок виховних впливів.**

Досвід із проведення заходів виховної роботи в ході антитерористичної операції на Сході держави проти НОФ ДНР і ЛНР

1. Пропаганда героїзму українських військослужбовців
2. Повага до озброєних формувань ЗС України з боку місцевого населення
3. Стійкість українських солдат і офіцерів (капітан Надія Савченко)
4. Віра в вітчизняну зброю та техніку (БТР - 4Е, БМП-4, танки Т-64 БМ «Булат», Т-84 «Оплот»)

Заключення

Результатом організації виховної роботи в підрозділі повинен стати Військовослужбовець – не носій рафінованих військово-технічних знань, умінь та навичок (військовий “гвинтик” суспільної машини), а високоосвічена, інтелігентна, високо статусна особистість у суспільстві, яку поважають за чесність, вихованість і почуття обов’язку, високу громадську свідомість, патріотизм, високу професійну компетентність, відповідальність за втілення в життя вимог Конституції України, Законів України, наказів командирів (начальників), відповідальність за підтримання на належному рівні бойової готовності військ, зміцнення військової дисципліни та правопорядку.

A photograph of a rocket launch. The rocket is seen as a dark silhouette against a bright blue sky, with a long, bright white plume of fire and smoke trailing behind it. The sky is filled with soft, white clouds. The text "Дякую за увагу !" is overlaid in the lower center of the image.

Дякую за увагу !